

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
Вища Школа Міжнародного Бізнесу
ISM Словаччина Пряшів
Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава
Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у
Братиславі (Словаччина)
ВПГО «Спілки аудиторів України»
ТОВ «Аудиторська компанія
Закарпат-Бізнес-Консалтинг»**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО
ПРОЦЕСУ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 листопада 2015р.

м. Мукачево

УДК 657:658
ББК 65.052.2
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 2015 р., 26 листопада, м. Мукачєво. – 538с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Мукачєвського державного університету (протокол №6 від 14 грудня 2015р.)

Збірник містить тези доповідей вітчизняних та іноземних учасників, які були розглянуті на третій Міжнародній науково-практичній інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», яка відбулася 26 листопада 2015 р. у м. Мукачєво. У публікаціях висвітлено широке коло питань теоретичних і прикладних аспектів обліку, аналізу, аудиту та інших економічних напрямів.

Для студентів, науковців, а також фахівців-практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Реслер М.В. - д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування,

Ліба Н.С. - к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,

Максименко Д.В. - к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,

Головачко В.М. - к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,

Попович В.І. - к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування.

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

В кризових умовах економіки основою діяльності кожного товаровиробника є досягнення максимального прибутку при мінімальних витратах, що є основою для забезпечення розвитку підприємства, поліпшення показників його діяльності, технічного переозброєння та модернізації виробництва, досягнення стійких конкурентних переваг підприємства на ринку. Це, в свою чергу, обумовлює актуальність управління витратами на підприємстві та проведення їх ґрунтовного аналізу.

Дослідженню питань аналізу витрат і собівартості продукції на рівні управління підприємством присвячені праці насамперед таких провідних вітчизняних фахівців, як: А.А. Пилипенка, В.М. Івахненка, М.Г. Чумаченка, Є.В. Мниха, С.З. Мошенського, О.В. Олійника, Г.В. Савицької, І.І. Каракоза, С.І. Шкарабана, В.І. Самборського, М.І. Яцківа та інших.

В умовах жорстокої конкуренції перевагу на ринку отримує виробник з якіснішою продукцією і нижчими витратами, порівняно з іншими виробниками. Для промислових підприємств актуальним залишається ведення як управлінського обліку так і внутрішньогосподарського аналізу, за допомогою якого забезпечується оперативний контроль за формуванням витрат на виробництво і досягається конкурентоспроможність продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Механізми управління витратами передбачають застосування певних методів та інструментів, за допомогою яких вивчають витрати, досліджують їхню поведінку, щоб управляти ними. Вибір методів полягає у застосуванні різноманітних способів і прийомів, за допомогою яких можна вивчити та отримати точну інформацію про витрати і на її підставі прийняти правильні управлінські рішення.

Найбільш оперативно провести аналіз витрат промислового підприємства можливо у три етапи: I. Аналіз складу та динаміки витрат підприємства; II. Аналіз структури операційних витрат; III. Аналіз рентабельності витрат.

На першому етапі процесу аналізу витрат підприємства визначаються показники, що входять до складу витрат та їх динаміка.

На другому етапі аналізу проводиться аналіз структури операційних витрат. Групування витрат діяльності за економічними елементами має велике значення для аналізу господарської діяльності. Класифікація витрат за економічними елементами передбачає виділення економічно однорідних витрат по підприємству в цілому незалежно від місця їх виникнення і ролі у виробничому процесі та дозволяє розробити кошторис витрат на виробництво, у якому визначаються загальна потреба підприємства в матеріальних ресурсах, сума амортизації основних засобів, витрати на оплату праці та інші грошові витрати підприємства.

Фактичне співвідношення співставляють з базовим і з'ясовують причини отриманих відхилень. При аналізі результатів виходять з об'єктивної закономірності зміни структури витрат, під впливом удосконаленої техніки, технології на промисловому підприємстві, що проявляється в збільшенні частки матеріальних витрат, амортизації при відносному зменшенні витрат на оплату праці. Аналіз структури витрат за елементами дозволяє здійснити пошук резервів можливого зменшення витрат операційної діяльності.

На третьому етапі аналізу витрат проводиться аналіз рентабельності витрат. Залежно від складу прибутку та розміру ресурсів в економічній літературі наводиться багато показників рентабельності, які групують за видами діяльності, видами продукції, галузями, виробничими підрозділами тощо.

Показники рентабельності підприємства доцільно об'єднати в такі групи:

I. Виробнича рентабельність витрат і ресурсів, які мають безпосереднє відношення до виробництва продукції і функціонують у вигляді виробничих засобів, продуктивних земельних угідь тощо.

II. Комерційна рентабельність відображає прибутковість реалізації продукції, інших видів операційної, звичайної та позареалізаційної діяльності підприємства.

III. Фінансова рентабельність характеризує ефективність використання активів (капіталу) підприємства, загальну вартість активів, основного та оборотного капіталу, власного капіталу акціонерів тощо.

Перша група показників рентабельності відображає переважно рентабельність окремих видів продукції. Аналіз рентабельності комерційної діяльності проводиться за даними Звіту про сукупний дохід. Щодо третьої групи показників рентабельності, то їх доцільно аналізувати при вивченні фінансового стану підприємства, від якого вони залежать значною мірою. Останнім визначають показники рентабельності підприємства з урахуванням чистого прибутку.

Обернені показники щодо рентабельності називають показниками покриття. Наприклад, відношення витрат до прибутку вказує на суму витрат для отримання 1 грн. прибутку.

Сутність та зміст аналітичного забезпечення управління витратами промислових підприємств розкривається у наступних видах аналізу. Залежно від спрямованості у часі аналіз витрат буває ретроспективний (внутрішній), перспективний (стратегічний) та оперативний.

Ретроспективний аналіз пов'язаний із вивченням структури та динаміки витрат, що вже здійснилися. Ретроспективний аналіз можна проводити тільки після завершення певного звітного періоду. Це обмежує його дієвість внаслідок відсутності можливості оперативного втручання у діяльність суб'єкта господарювання, а також задіяння невикористаних резервів, що не сприяє зміні ситуації на краще ще до закінчення звітного періоду.

На відміну від ретроспективного перспективний аналіз виходить із потреби планування чи прогнозування витрат у майбутньому. Звичайно, він проводиться ще до здійснення такого планування. Перспективний аналіз набагато важливіший для забезпечення успішної господарської діяльності підприємства у майбутньому. Це пояснюється тим, що він передуює її здійсненню і базується на прогнозах, очікуваних результатах з урахуванням впливу факторів, які будуть діяти як у середині підприємства, так і зовні. При цьому вихідною інформаційною базою для складання прогнозів слугують дані ретроспективного аналізу, від об'єктивності яких залежить обґрунтованість, точність і результативність перспективного аналізу. Цінність перспективного аналізу полягає у тому, що він дає інформаційну базу для дослідження можливих величин витрат підприємства, відпрацювання методів досягнення найбільш бажаних результатів, планування майбутньої діяльності, визначення завдань і своєчасного прийняття управлінських рішень, спрямованих на попередження негативних наслідків, а не на їх усунення й ліквідацію, як це, здебільшого, має місце при ретроспективному аналізі.

Оперативний аналіз – аналіз поточних витрат підприємства. Цей вид аналізу здійснюється повсякденно і не потребує застосування складних методів дослідження.

Основною вимогою до нього є оперативність, оскільки щоденна виробнича ситуація достатньо передбачувана.

Отже, результатом реалізації визначеного аналітичного забезпечення управління витратами промислового підприємства є формування аналітичного звіту щодо складу, стану, динаміки, структури та ефективності використання витрат підприємства. Впровадження запропонованого напрямку аналізу в діяльність суб'єктів господарювання надасть можливість забезпечити підвищення ефективності та коректності аналітичних розрахунків та досліджень, а отже і підвищення якості господарських рішень у сфері управління витратами підприємств. Оперативний аналіз, на мою думку, є найбільш важливим для ефективного управління підприємством. Завдяки здійсненню такого аналізу на промислових підприємствах стає можливим прийняття таких рішень, які принесуть у майбутньому економічну вигоду та існуватиме можливість віднайти та використати резерви покращення господарської діяльності.

УДК 336.226.322:[355.76+358.4]

Безверхий К.В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,

Київського національного університету технологій та дизайну

РОЗРАХУНОК ЗАГАЛЬНОГО КОЕФІЦІЄНТА ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА АВІАБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

На сьогодні в нормативно-правових документах з питань оподаткування суб'єктів господарювання відсутній термін «податкове навантаження». Проте, у Листі Міністерства доходів і зборів № 1678/А/99-99-19-01-01-14 від 31.05.2013 р. вживається поняття «податкова віддача», а саме вказується: «У той же час зазначаємо, що термін "податкова віддача" раніше вживався в наказі Державної податкової адміністрації України від 23 серпня 2011 року N 495, яким було затверджено Методичні рекомендації щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання. Положення зазначених Методичних рекомендацій містили формулу, за якою визначається податкова віддача з податку на прибуток підприємств, як один з критеріїв відбору суб'єктів господарювання до включення до плану-графіка проведення документальних планових перевірок.

Однак на сьогоднішній день названий наказ є скасованим. На даний момент законодавчі акти з питань оподаткування не містять формулу розрахунку та визначення терміна "податкова віддача"» [1]. Проте є інший наказ Державної податкової служби України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання» № 553 від 27 червня 2012 р. [2], який також містить категорію «податкова віддача», який за даними інформаційно-правової системи «Ліга Закон» станом на 23.10.2015 р. значиться чинним. Тобто, органи Державної фіскальної служби України все ж таки використовують розрахунок податкового навантаження для складання плану-графіку перевірок суб'єктів господарювання.

Податкове навантаження на мікрорівні $\square$ це показник, що дозволяє кількісно порівняти результати взаємодії суб'єктів податкових відносин [3, с. 8].

Різниця в податковому навантаженні між галузями і різними територіальними одиницями України варіює від 12 до 150 % доданої вартості [4].